بیوسی

دعبدالهادي ريشاء

داشعارو دوهمه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسي

د مجموعې نوم - بېوسي

شاعر - عبدالهادي ریشا

دلیکلو کال - ۱۳۷۴ هـ.ش

د چاپ ځای - کراچي

د چاپ شمیر - پنځه سوه ټوک

خطاط - عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

دا د بېوسي مجموعه د هغو کوړداګو، زوی مړو
او مور مړو پاک نیت ته چې د ناښادو اولسو د ښادیو
صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو
کلکریو سره ډک زړونه د مځکې په غېږ وروستل سوي دي
اهداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنولوستونکو!

ما د پښوکرږو دلمړۍ شعري مجموعې په سرکې ژبه کړې وه چې که مې توان ومونډ دوهمه مجموعه به هم د خیره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چې د خپلو اشعارو د (بېوسي) مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسي حضورته يې وړاندې کړم. زه ېسر خپل بول و درېدم، خپله گایه مې داده ترسره کړه.

ګرانو لوستونکو!

ترهغه ګړیه پوري ترڅو چې د پښوکرږو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعرپوهانو او عامه خلګو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائید او تنقید حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي ويونكي كور ښادي به څه پکښې ووايي. نو مي ولې په هوا
زړه مي كښانده وو. كله چي پوه سوم چي د پټوكړزو مجموعه
بېخي چاله نظره نده غوړځولې، نه يې يو مخيځه (نو) پر
كش كړې دى، وروسته مي نو پرځان يك سنده كړه.
زړه مي پر پښتې سو. يو څه ناټ مي پر كښېنوست.
چاچي زه د پټوكړزو د مجموعې په تائيد سره مكتوباً
، غياباً او مخامخ غتولى يم. دوى دي د سيالانو سر سي.
زه يې ممنون كړم.
او هغه كوړ ښادو چي د مجموعې پر بعضي ځايو
تنقيد نيولى دى. د هغو تر دا پاك دين وګرزم چي پريوه
مخ يې نده كزلې. او هغه ښاد منو او صاحب نظرانو چي ښه
نظر او لار ښوونه يې راته كړېده. دوى ته سلامه دي،
غيبي سپاره دې مله وي، كوړې و دان.

ښاغلو لوستونكو!

مابه دغه د (بېنوسي) مجموعه دوخته لا چاپ كړې واى.
خو زه د ژوند په نورانګل اخته وم. د بلې خواچي مي
د چاپ د پاره خالړي څه غرانونه ټول كړي وه. په هغه
بنې د ګرانې داسي هښه، باد نو تۀ چي د غرانو زيږه
سكه يې داسي ور سولولې وه چي غران د غازارزش
خو څه كوې د خوشكې تروړن يې لا وزن سپك سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېږه، د بېړه مانه دړلودل چي د هغه څخه یوڅه راواخلم او د چاپ مصرف ته یې ورکړم. نو اریان، په اریان پاتې وم، په چاپ پورې یې اوګاره وم. یو چاته چې مي امېد دړلود هغه ته چې مي وړیاده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان یې وځراوه، نه و ټوخېدئ. په داسي وخت کي نو ما واړو سړي خانخا واسرنګه کېږي. دامي هم ځان ته عار باله چې ریښا دي دیوې مجموعې د چاپ د پیسو په خاطر ځان د اوومحمد وپوروړئ کړي. دامي هم نسواي منلای، نه مي وړبلل چي لیکلې چاپ ته آماده مجموعه دي د غه سي نا چاپه پاته سي. باړه مي زړه راغونډ کړئ. ما ویل" څه توکل یې پرهغه چې بارانونه اوروي".

راولاړسوم، پرچاپ خانو وګرزېدم. ډېرې چنې مي و وهلې. په ارزان بیه کاغذ پسي می بازارونه مټ کړه. په چونګې، چونګې د صورت په سوهانګې مي دونه پیسي برابري کړې چي دا د بېوسي مجموعه په چاپ کړم، او ستاسي حضورته یې وړاندي کړم. ما خودا کار د ـ نس په خوزو وکئ. اوس نو پرتاسي ده چي نوکئ وخت ورو باسئ او دیَپـُلا ویلو زحمت پر ځان تېرکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چلي ما د بېوسۍ په دغه مجموعه کې سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کراستي یا ګډلي شنل په تاسې اړه لري.

زه به تر هغو پورې غابښ وچیچم، چې تاسې یې توري و سپیني شنل سوې وېږه خپل د قضاوت د ترازوو پلو ته ور غورځوئ.

تاسې ته به یاد وي چې د دې شعري مجموعې شعرونه د ډېره وخته ماته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر کې لا دا خبره ستاسې تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې څخه مې بعضې اشعار د چاپ د پاره د لته راپېل کړه. او بعضي نوري لکه:- د لوی استاد علامه عبدالحي (حبیبي) مرثیه چې د (پښتو ټولنې) په مجله کې د اکاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا) وېرنه د کندهار په مجله کې چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پاڼي یې ګټنتر، او نشر سوي هم دي. د محمد ګل (نوري) د مړینې په یوه تلین کې چې د سرحداتو او قبائیلو د وزارت له خوانیول سوی وو، ما هلته هم د ده په یاد یو شعر وواید چې البته نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چې ما د ده د مړینې په دوهمه ورځ وویل، بیا مې و مصرته د ده دفتر ته ولیږل. ګاګارین چې لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ، او بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکښته سو. د ده په افتخارمي هم په هغه شپه شعر جوړ کړی. او د ده د فترته مي پس له څه وخته واستوی چي خبر يي د (ازوستيا) روسي جريدې خپور کړی. د لمړي پلا د پاره چي (آرم ستراګ) امريکايي پر سپوږمۍ قدم کښېښود، ما د ده په شان کي هم يو شعر جوړ کړی. په يوه پيته کي مي ثبت کړی، نو ګوره چي هغه پيته به اوس چيري وي؟ د غسي زمانور شعرونه په مختلفو جريدو په مختلفو وختو کي خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جرګي په مجله کي، د سولي د جبهي په جريده کي، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کي او نورو اخبارو کي چي زما سره يي نه تاريخ ستته نه مي شعرونه پياد دي.

خو اوس هم يو څه شعرونه د توَمني په اندازه راته پاته دي. که نوږ سره براېر سوه بيا به نو د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د ګوړوان کاندرا- ونه سي. اوس يي د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه شيريني ولري لکه شيرپيره يا به داسي مفرح دل ودماغ وتسکين دهندهٔ اعصاب وي چي په هرګونډي کي به يي ترنګ خوشي پرته وي. نو دا ګمان مو بېځايه بولم. ځکه پدې شعرو کي د ۱۶۰ کلو د بې وږلو د ځګر خزکی، د ېزغاله مغزو جزکی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دزلزلو چغکی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه
، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به
خوا درووهي. خو د يېلادويلو توصيه يې زه ځکه درته
کوم چې، تاسې بيا هم د اولسو په جگرخونيو کې ورسره
گډ او شريک سئ؛ چې دوی يواځې په غم کې پاته نسي او پر
دې توره کمبله ټوله داغ ديدگان او غمجن سره کښيني
او پاتا سره وړکي. وروسته د غم کمبله ټوله کړي.

دا پلا مي د دې مجموعې نوم په دې خاطر بېوسي،
وټاکئ، چې ټوله ناخوالي، ساړه اسويلي، دردونه، نادودې
زموږ بېوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
بېوسۍ زموږ په پنځه دي. تر دې حده پورې بېوسه او بېر-
ندوکي يوچې د پېشي د تښه څخه هم بېريږو. ها نور خولا پرېږده.
دا زموږ بېوسي نه بولې؟ چې پر يوه ټيک يې راته اېښې ده.
په سر مو راته گوري؛ تور يې راته پرتندي دي. د ناترسو
ترچپلاخه لاندې يو. د سياه سرو ژړاوي، ښراوي، الـه
لاوي دي. هلکان ځان د ډاگه، ډاگه وهي، پرخوله خوله
لوږو د پورته کيدو څوک نسته. په سترگو کې مو خاوړې
ړې، بدپاشل کيږي. ټاټوبۍ مو ورک دئ. د خدای پراوبجه
مو څوک نه پريږدي. په هر ځای کې شپرخطيان يو.
په جيب کې شانزده، په کُندريکې سپيروني ندي پاتـه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لڅي و پټي شتمنۍ موڅخلوي. د خپلو هستيو ېي سر په
چيچه ايستلي يو. تېغونه او ارزې لا د لاسه راباندي
صافوي. د دغه واقعيتو په نظر کي نيولو سره مي د دي
مجموعې نوم «بېوسي» وټاکۍ. چي د اکثرو جملو څخه هم
دا ټکي او بېوسيو ږغ او مفهوم راوزي. موږ بېوسه
نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړي دی.

خاوري عبدالهادی رشاؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

منْنـــه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي د وستان یې (کبلی) بولي راته تینګ سو چي ستا د غه د بیوسی مجموعه دا ګښت د چاپ د پاره زه لیکم. ما ورته وویل چي "دا خو د زوی زېږی دئ. مګر ستا خط کله د وایې دئ؟" خو ده تینګار کاوه. ویلې "د طواء تکئ دئ که یې بیله ما بل څوک ولیکي". وړ سره بنه مي کړه. ما ویل "ودي ګورو".

هلک رهي سو. د خوش نویسی یو کتاب یې پیدا کئ. ورته و جوغبد ئ. اندر په یوه، یوه نیمه میاشت کې په خط کي دونه باولی سو چي پر خط یې زما باز کښېنوست. مجموعه یې په ښېړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډیر ذکي، یوه او مستعد زلمی دئ. استعداد یې د ستایلو وړ دئ. مګر نوځه وکوچي پر هیواد مود بلاسا ختلې ده. د د غسي ډیرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کي تره‌تلي، لی به لیه او تاک له تاکه ګرزي. پیاز په ګنډه په ډوډی پوري حیران دي. د استعداد د روزلو او تحصیل استادان یې یا نسته یا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د لیکني د زحمتکښی منته کوم. بیا یې استعداد ستایم چي په لږ وخت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوْړَه سوچې مجموعه یې یک لوخته صافه ولیکل. دا
دئ نن یې خط ته ستاسې سترګه هم وړاوړي.
خدای دې ده ته برکتونه ورکي. وزر دې وزېږي.
دانسانیت په هره برخه کې دبریوغښې برخې ورته غواړم.
- ریشاء -

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱	لوی څښتن	۱
۲	رب ته دریږو	۲
۳	اي خاونده !	۳
٤	دغه حال دئ چي نه چاغیږو	٤
٥	لېوه هم پرهېز کوي؟	٥
٦	حالونه مي راوړي	٦
۷	بېچاره پروفیسر	۷
۸	غم ځپلي اولسونه	۸
۹	لامونه دي پېژندلي ؟	۹
۱۰	تشي د خولې خبري	۱۱
۱۱	د خپل زوره ناخبره	۱۳
۱۲	جنګ پرغله دئ	۱٤
۱۳	د لته ګذاره سخته سوه	۱٥
۱٤	زوی مړي لاس نه اخلي	۱٦
۱٥	للو ، للو	۱۷

لومړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۱۶ . ملل متحد ته وایم	۱۹
۱۷ . که راتلله نو پاخه راځي	۲۱
۱۸ . داځه سوران راغلئ دئ	۲۲
۱۹ . یاران یې بد راه کړه	۲۳
۲۰ . دتولو زړونه دک دي	۲٤
۲۱ . تر مرګه خوب	۲۵
۲۲ . وې شرمولو	۲٦
۲۳ . یاري صداقت غواړي	۲۷
۲٤ . مخ یې راو لګاوه	۲۸
۲۵ . دغه دئ ایثارنو	۲۹
۲٦ . کفن کښ	۳۰
۲۷ . بې باوره وعدې	۳۱
۲۸ . سل د زرګریو د ګر	۳۲
۲۹ . پس ګردنی	۳۳
۳۰ . نوبتي مرګ	۳٤
۳۱ . نامېندي	۳۵
۳۲ . حق ده پېره	۳٦
۳۳ . لرګي یې پکار دي	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان — مخ

۳۴. د زړه غمچينه ــــــــــ ۳۸
۳۵. لوړ ختلم په زړخانه ننوتلم ــــــــــ ۳۹
۳۶. بې پرزو موټر ــــــــــ ۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولوېږي ــــــــــ ۴۱
۳۸. کوربل ــــــــــ ۴۲
۳۹. سر شکوني ــــــــــ ۴۳
۴۰. مخ ته کږکېږي ــــــــــ ۴۴
۴۱. تماشه يې کوه ــــــــــ ۴۵
۴۲. د بل لاس ــــــــــ ۴۶
۴۳. تول دی دئ ــــــــــ ۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه ــــــــــ ۴۸
۴۵. پښو ته لوېږي ــــــــــ ۴۹
۴۶. د مغزو عمليات ــــــــــ ۵۰
۴۷. تالي ختې ــــــــــ ۵۱
۴۸. وروستي هګۍ ــــــــــ ۵۲
۴۹. د بندګۍ ژوند ــــــــــ ۵۳
۵۰. د سرونو لوګ ــــــــــ ۵۳
۵۱. نه تعليم نه تربيه سته ــــــــــ ۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ
٥٢ . د غه حال دئ	٥٤
٥٣ .زړه ته مولويزي ؟	٥٥
٥٤ .ژړي تلي	٥٥
٥٥ .ولي بل ته اړيو ؟	٥٦
٥٦ .د غلو ملګري	٥٦
٥٧ .څنګه وکړم ؟	٥٧
٥٨ .بي فايدي مجلسونه	٥٨
٥٩ .نيکي غوښتني	٥٩
٦٠ .په وينه بيده	٥٩
٦١ .و چاته ورزغ کړم ؟	٦٠
٦٢ .پرکمه رهي يو ؟	٦١
٦٣ .پښتون پاته سو	٦٢
٦٤ .لاس يو کئ	٦٣
٦٥ . ذ غاليان سو	٦٤
٦٦ .فراري عاشق	٦٥
٦٧ .مردار خواره	٦٦
٦٨ .ترکلکين راته ګوري	٦٧
٦٩ .ګلګل ميري	٦٨

شماره ـ عنوان — مخ

٧٠ . توپک خپل و پردی نه پیژني ٦٩
٧١ . بیوسه یو ٧٠
٧٢ . پر صراف کلپي نه چلیږي ٧١
٧٣ . راغله، ولاړه ٧٢
٧٤ . بدي خاطري ٧٣
٧٥ . منافق ٧٤
٧٦ . کوږ لاس کوږ مغزی ٧٥
٧٧ . بړگ گل ٧٦
٧٨ . بنه انگور چغال وهي ٧٧
٧٩ . پښي نه پر ورځي ٧٨
٨٠ . آینده نتیجه ٧٩
٨١ . د بیت المال موږکان ٨٠
٨٢ . نه شرم نه حیا ٨١
٨٣ . ترکه و ارزانه ٨٢
٨٤ . سِوک زیږه ٨٣
٨٥ . اوږد زکندن ٨٤
٨٦ . پر یوه زخم بل زخم ٨٥
٨٧ . بنه کوئ بد مه کوئ ٨٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۸۸ . سگریټ کښنانو!	۸۷
۸۹ . نصوار ریانو ته	۸۷
۹۰ . خپلي بنکلي ته ځم	۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده	۸۸
۹۲ . خوندي نسته	۸۹
۹۳ . په ټوک یا ټیره ګزاره	۹۰
۹۴ . د ډالرو مریدان	۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ	۹۲
۹۶ . د غوښو اکسیر	۹۳
۹۷ . جوال شکاف	۹۳
۹۸ . خرامبو	۹۴
۹۹ . ترنس کښېنته مزدوري	۹۴
۱۰۰ . کږې لارې	۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصوّر، خالق، مالک د کائناتـو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتـو
تا راکړي دي بې شمیره نعمتونه
اې منعم! معطي د انعاماتـو
بینده په زره آګاه د هر بنده یې
مهربان یې نګهبان د موجوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي کړي
هغو یووړه ستا رضا په عباداتو
ته معبود یې عبادت ستا لره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتـو
د شیطان د تیرایستلو پناه غواړم
چې ولاړ نه شم د خو نکارو پر عاداتو
د صالح نیکو کارانو عمل راکـه
ما خوندي کړه د روزګار د جنایاتـو
ته هادي یې هدایت هادي ته ورکړه
دی خواستګر ستا د مقبولو هدایاتـو

رب ته دريزو

مسلمانان چې د خپل رب څخه جنت غواړي
هسې مولا له بندګانو عبادت غواړي

هادي قران چې بندګانو ته ليږلی رب دی
بايد په دوړو کې پروت نه وي تلاوت غواړي

مسلماني تش په خوله نه کيږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي

که مؤمنان موږ يو له بله سره ورونه بولو
همدا اخوت په صداقت، مينه، الفت غواړي

که څوک يو اځی لمونځ کوي زکاة بيا نه ورکوي
نيمې آيات مني د نيم څخه فرقت غواړي

د همسايه سره اسلام د ورورۍ ژوند خوښوي
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي

قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چې عداوت غواړي

څوک چې تقوا لري هغه وي و خالق ته نږدې
څښتن؛ عادل دی د بنده هم عدالت غواړي

خدايه ته زموږ عمل ته مه ګوره خدايي ته ګوره
ريښا؛ په ټول جهان کې سوله امنيت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دې بنده یم
ستا له امره خمنده لېرې افتاده یم
په ګناه کې یمه ډوب ترسره پورې
د رحمت امید لرمه درمانده یم
شیطانانو یم د لارې اړه ولې
اې ستاره! عفوه غواړم شرمنده یم
په دنیا کې مې هم هیڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافګنده یم
بندګان واړه وتاته یاغي سوي؟
او که زه په بېنا سترګو نادیده یم
نه ورورې، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دې حال به لا تر کله پاینده یم
زما د ژوند چارې راسمې کړه خاونده
زه ریښاء کله د چارو سازنده یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غه حال دی چې نه چاغېږو

رانه وايي چې څوک مخامخ درواغ
د هغو خلکو لرمه پر زړه داغ

په خوله قال الله وقال رسول وايي
په خوړک کې مردار خوري لکه زاغ

په مجلس کې يې د ژبې لمبې وزي
وي د ننه زړه يې تور لکه ځراغ

چې د زړه او د خولې لارې يې يوه نه وه
منافق دی غوږه ژبه دا ابلاغ

چې يې ټول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چېرې و باسم د دې سړي سراغ

ولې نسي رنګا رنګ ګلان خرجوه
چې د ګلو پر باغچو ګرزي الاغ

که په رنځ د خونړزي سړی اخته سي
نه جوړېږي د خاکشير په نبا داغ

هر ګړی د نابوره مرګ په ګروم کې
ریښا ځنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

لیوه هم پرهېز کوي؟

یا پیدا دئ تباهي لره چنګیز　　بدلوي جګي کوڅي لي په خاکرېز

نعمتونه کړي بدل په تورو خاورو　　یا يې لاندې کړي په یوه ګړي پالېز

یا ښې راغلي بلبلان وژني د باغه　　وا به نه وي له کارګه د بلبل رېز

یا رمباړه، یا شیشنۍ، یاراپي دل دئ　　حیوانان کله ویلی سي نیرېز

درنده حیوان دئ هر چا پېژندلئ　　نه پوتمیزي د دوی پوست په قناوېز

سرچینه که سوه مرداره تول مردار سي　　که بهاندتر آخره وي کارېز

د مردار لا بس په خوړکې ډېر حریص دئ　　چالیدلئ د کارګه، لیوه پرهېز؟

یو د بل حیات ته وینې د ځان وړکړي　　بل جلا د غوندي د وینووي خونرېز

ښه و بد اعمال د هر چا جلا کېږي　　که څوک ولري د عقل و البېز

پر ریشا د نفس، هوا لښکر سي راغلي
اوس به څرنګه کوي ځني ګرېز

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالونه مي راوړي

آ ښادمنو! ماغمونه دي راوړي
ما د ګړوب هیوا د حالونه دي راوړي

تول ژوندي يي پرتې باندي څڅېدله
او د مړو مي تصویرونه دي راوړي

یو مخیځه وطن واړه هډیره وو
د قبرو مي فریادونه دي راوړي

سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته
ما یې تش آه و دردونه دي راوړي

په نکریځو سره لاسونه هوري ښخ دي
ما نامراده ارمانونه دي راوړي

ما د ساندو د ژړاند وسترګو اوښکي
سیلابونه، سیلابونه دي راوړي

په اوربل یې د اوربل ویښتان پاشان سوه
شاعر څو شعري تارونه دي راوړي

بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي
د خزان مي ژړ بلګونه دي راوړي

پر دیوال ماغزه پراته وه د بېبیانو
د کوڅې مي ولونه، ولونه دي راوړي

د مرګ وزې په ژوندیو پانېدله
په سند کي مي هډونه دي راوړي

روښانتیانو لاتر کله روژه نیسي
دا دې ما روژه ماتونه دي راوړي

دا چي نن له دې محفله مستي ولاړه
خو ریشاء د غم بیتونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیچاره پروفیسر

توسر د ود وړي په زړه کي اوړ بلیږي
د کوړي پښان د زړه خونه سوځیږي

په ظاهره روغ، درون لړمون پخته یم
نا خبره د سباچي څه راکیږي

زما په رنګ تاړاک بل چاندئ لید لئ
صورت نیږي، زړه لړزیږي، سترګي لویږي

د علاج داروي ندي پیدا سوي
پروفیسر مي په تشخیص لا نه پوهیږي

ډیر تیروني دوست د رنځ پوښتنه نکړي
بیګانه خوږي په مرګ لا خوشحالیږي

ریښا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خدائ خبر چي د ژوندچاري دي سمیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یارانو د غمجنو ارمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د ترخو سره

نه لرم خندا پر شونډو غم لرم، غصې لرم
زړه کې ګلومه ځپل درد و نه د غمو سره

چا راته د عقل اساسي لاره و نه ښوده
شپه او ورځ تیریږي د پرسد ولیونو سره

خلګ اوړ اخستي دي په اوښکو کې غوټې وهي
هسې آموخته سوه د سړو و د تودو سره

ژر به آبدیده اولس له ګرمه سړده وخیږي
لاړ به پرې کوي دوړاندي تګ د کاروانو سره

مه نا امیده کیږه ریښا، غم غصې دې لیرې کړه
ځان دې کړه نږدې د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مونه دي پېژندلي ؟

دغه څوک دي چې يې وژني هم يې سوځي ؟
دغه څوک دي لوټوي چې يې دوړځي ؟
دغه څوک دي چې د ورور د جېب يې باسي ؟
په رقم، رقم نوموي خشا باسي
دغه څوک دي چې شهېږي خلګ د کوره ؟
دغه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره ؟
دغه څوک دي چې قبرونه يې ډېرېږي ؟
کور، کوڅه، مسجد بنارونه يې نړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دې عصر زمریان که چغالان دي؟
چې خورک یې د خپل ورور د کور چرګان دي
دوی پرڅه دي تباهي ته جوغښېدلي؟
دا یې رحمه دا بښیلي، ښوېدلي
دوی څه وایي، څه کوي، څه یې مقصد دئ؟
چې هر ځای یې اور بل کړی د حسد دئ
آیا پېژنئ یې دا ناترسه څوک دی؟
د سور سات او بس چې هر کاله ته چوک د
خلګو ښېن سي بس ته، پرېږدئ خپل خوبونه
د ریښا سوالو ته ورکړئ جوابونه

تشې د خولې خبرې

د نړۍ بشرخواهانو، چیرې ورک یاست؟
د مظلوم طرفدارانو، چیرې ورک یاست؟
زموږ له حال څخه خبر یاست او که نه یاست؟
مهربانه پر خوارانو، چیرې ورک یاست؟
د افغان پر سروخشه ناورین سیده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چیرې ورک یاست؟
سترګې پټې دي، که حق نسي لیدلی؟
حق بینانو بینایانو، چیرې ورک یاست؟
انساني عاطفه، رحم ولې نیست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چیرې ورک یاست؟
افغاني ملت په وینو لژند پروت دی
بې سرحده ډاکټرانو، چیرې ورک یاست؟
بشري حقوق د خولې تشې خبرې
د عمل وفادارانو، چیرې ورک یاست؟
توازن نسته پلې سپکې درنې سوې
په نړۍ کې منصفانو چیرې ورک یاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر غذا سود سلاح کاروان د مخه
د ترافیک پېره دارانو، چیرې ورک یاست؟
د اوربل قومانده ډېر ژر عملي سي
د اوربند منصبدارانو، چیرې ورک یاست؟
د افغان نجات ته کمه لاره وزي؟
مخ کښانو، رهبرانو، چیرې ورک یاست؟
بشري نړۍ قرض داره د افغان ده
بندي غاړي دیندارانو، چیرې ورک یاست؟
د امېدسترګي وتا سوته کږې دي
اې! د سمې لارې ویانو، چیرې ورک یاست؟
د کارګانو آوازونه پورته کېږي
له دې باغه بلبلانو، چیرې ورک یاست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جوړه؟
خولې کړې خلاصې شاعرانو چیرې ورک یاست ؟
ریښا ورک ده په تیارو په دربیلو کې
چیرې یاست مشعلدارانو چیرې ورک یاست ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په ښنایست کې قافلې دي مخ ته اوړي
خوولاړې يې د تورمخ غلام و د ړته
په مړانه دي د بيان دي چپه کړي
په قوت کې غږ ولاړې يې هرخطرته
اې د خپل مړاني، زوره ناخــــبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه دړې وړې؟
چې پر وچه مځکه پروت يې وسره لمرته
په بربڼتو او په شمله دي څوک اخته دي؟
په پړوني کې وړل کيږي و بهرتـه
سپينه وږخ دي د غفلت په خوب کړه ګډه
توره شپه به تېر وي و سپين سحرته
د بابا او د نيکه نوم دي هېر نسي
بد نامي بيا پاته کـيـږي وپسړ ته
وروستی عمر د زيشا د بې آبۍ ســو
وچه د ړختـه نه رهيږي و شمر تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ پر غله دی

که د ورڼو ترمیانځ نه وي یکرنګي
زندګي د هغونه ده زندګي

د ملت ترمیانځ که یو وار نفاق راغی
پر ور غورځي هرچوړی او هر بېنګي

د غه حال پر افغانانو نن راغلی
د نفاق اساس یې ایښی فرنګي

د غیرت بګړی وغاړې ته لوېد لي
افغانان دي یو د بل سره جنګي

د برېن زړه وال د ورور په مرګ کړې فخر
غواړم هغه زړه اهالک چي وي سنګي

چي د بل په اشاره خپل ورونه وژني
تر دې نسته بله لویه بې ننګي

نه آرام او نه امید د هوسایي سته
زوړ و ووړ ژوند تېروي په خلق تنګي

چي پر زړه یې د ورور د حُب تماپي وي
د هغو ظاهري خوی وي پلنګي

په میدان کې چي چرګان سره بېرسي
لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

ریښتیا څوک دي پر سورناکله غوږ نیسي
چي وي پور ته آواز ونه سورنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته ګذاره سخته سوه

د سپین سرو د نازو مي بد راځي
د سپین ږیرو د ګیلو مي بد راځي

مشران چي د خپل کور مسئوله نه وه
د کړو وړو وخته د هغو مي بد راځي

چي په کور کي نه تنظیم نه د سپین وو
له دې ګډ وډ تنظیمو مي بد راځي

چي نه قول نه وعده وي نه وړاشه وي
له دروا غو د وعدو مي بد راځي

دلایل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلویو اوازو مي بد راځي

فیصلي چي په عمل کی تطبیق نسي
پر کاغذ د فیصلو مي بد راځي

هسي دیر شیان موجود سته بدمي ایسي
خصوصاً یا د جنګو مي بد راځي

ریشاو لام سره یوې بلي سیاري ته
ستا له دې نصیحتو مي بد راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړی لاس نه اخلي

سحرګر وڅه جادو ورا باندي کړئ
عقل فکر يې دئ زما له سره وړئ
د خپل ځان سره مي واک واختيار نسته
کشوي مي لکه مزغاړه کي پړئ
د ژوندون د پاره مخکه راته سره ده
د مرګي په کټ کي پروت يم لکه مړئ
د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مي ده کومبړئ
چي يې غوښته هغه هوډه يې پوره کړه
پر ځه لاس را څخه نه اخلي زوی مړئ
د دوو ورونو په لاسو کي سنلاخې دي
يو دا بل حلالوي لکه اوز کړئ
د خپل کوره يې ريشا بهرته ويوست
پاته نسو په کاله کي د کور غمړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للو

الاهو للو، للو، خوب دي دړسي دلېمو للو، للو آباهی، آباهی للو للو
د سترګو تور د زړګي سر للو، د توري شپې ژړېږه لمر للو، پر د ښمنانو سپي لاس بره للو
الاهو للو، للو
اوس دي خوبونه کوه، پاک خوږ کونه کوه، پر موږ نازونه کوه
ځان مړه وه په شيدو، خوب دي کوه تر سپېدو
الاهو للو، للو
سباقومونه روزي، کار له غښتلي پالي، دوی ته د لوړي ساتي
ښتن د لويو کارو، د نوي، نوي فکرو
الاهو للو، للو
ته به اقوام وېښوي، ته به عوام وېښوي، بشر تمام وېښوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو
الاهو للو، للو
نړی کي سپين دي که تور، هريو د ځان بولو ورور، نړی د ټولو لوی کور
سره يو ځای د قرنو، پر د ښتو، غرو و رغو
الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ،خړې غونډۍ شنې کوه، زوزان د بېځه رېبه
زړونه راباسه دغرو ، وتړه بند پر رودو
الاهو للو، للو
پوره که لوړې هیلې، د مرگ سلاح کړه ويلي، وايه د ژوبد لي
ورک کړه خطرد جنگو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الاهو للو، للو
زما وصیت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلگو کوه
دغه قیمت د شیدو، ستا څخه غواړي ببو
الاهو للو، للو
د خلگو زړه وساته، زړه یې د زړه وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواري گرانه للو
الاهو للو، للو
آینده ښاد اوسې، آرام، آباد اوسې، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړگو ! چې هېره نکړې آدکو
الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نړۍ
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نړۍ
دا ده د انسان د ترقي او عصریت نړۍ
دا ده پرمخ تللي د ورورۍ او د ښه نیت نړۍ

دا جملې که هرچا په رښتیا سره ویلې وي
نن ریښې د ظلم او ستم باید ختلې وي

آیا استعمال د اسلحو تاسي ژوندون بولئ؟
جنګ وانسانانو ته پېشرفت او تمدن بولئ؟
او که پر عوامو بمباري عصري قانون بولئ؟
و وایاست رښتیا چي د غه عقل که جنون بولئ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي و جهالت بولم
زه د انسانانو جنګول لوی خیانت بولم

جوړېږي د فاع خلګو ناورین دئ مصیبت دئ
دوی وایي چي جنګ داخلي کار د مملکت دئ
څواند! هسي نه ده د بهر مداخلت دئ
هرځای چي جګړه وي د یو، اِن مسؤلیت دئ

هر جنګ په داخل کي د خارج څه تمویلېږي
دخل د خارج وي د سد خلګ په پوهېږي

غونډې د یو.ان د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازي د هلکانو وي
ځکه فیصلې بې نتیجې د انایانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړه ده دیو.ان استازي ژرچي استعفاء وکړي
یا دي د بې وزلو نړۍ سره وفا وکړي

بعضي به پوهیږي چي جنګونه پرغله وي
ځکه فیصلو کي د زورګیر درنه پله وي
هر ضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دئ عدالت چي ناحقیونه شله وي

خود به په نړۍ کي تږدي لیري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورګیر پر طرف ډلي وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز ونعمتونه د قوي تفنګدارانو دي
واره اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریښاء انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د ټه نړۍ د خپل مدار تخته وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله ډېر پاخه راځي
ګوري چي لاځو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي
اوس د ګل هوسو ګلستان نه دی
دلته نوی اور په بلېده راځي
اوس بې د راتګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر نخره نه د يوالـه راځي
يو ځل چي د غم کمبله ټوله سوه
بیا په وراډکونډي د واده راځي
هر وخت چي سرک بې او پاشي ولید
هغه ګډې پلې اوسپاره راځي
يو کرت که لمر تر اوره ووتئ
هلته به ریشاء دلمر وړانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داځه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړیږي د دې باغ غوټۍ
ژړ خزان پر ځنه بهار راغلئ دئ
څېل باغ ته څوک کله تیریدلای سي
هلته درنده حیوان راغلئ دئ

ماتي لکړئ ځمل بد نونه دي
نن وړخ د سوټي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نـــظــر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

او ښکي د یتیم دوچید و نـــه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلگ خوري، ډبري خوري، سکروټي خوري
دا رنگ خورنده انسان راغلئ دئ
دا سي خورنده پهلوان ژر ځملي
دوی لره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران یې بد راکړه

زما خوازه یاران دي چیري راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تیر ایستلي؟
نا بللي بېگانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کې څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره ، نه یې ژبه ، نه ورا شه سته
نه یې زموږ د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کنډوالي ، یا تشې تورې دي کوډلي
اوس به چیري زړه خوازه یاران پیدا کړم؟
چې پر لوتموتمپو ناست وي د کلي
شکایت ، درد و غمونه مشترک سوه
ریښتیا ستا په شان دي ټول پرزړه ویشتلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی چاره ساز، د خوږمن زړه؟
پاک صفا زړه مي د رحم پیدا نه کړی
چي یې ګورم هرځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته ترډې نکړ
نه خوږیږي زما پرحال، د دښمن زړه
د ناښاده زړګي حال چي چاته وایم
ترما ډیر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په سینه کي د میني خوږمن زړه وي
نه جوړیږي په تعویز، د مین زړه
د ډیر ګرومه ځنډ ډک زړونه ځوانان سوه
زنده دل به وو پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د ریښا هم هسي ډک د ارمان نن زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مرګه خوب

زړه له ډېره ګرومه څه پړسوب کوي
عقل سوګده وه نن لیونتوب کوي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښایي بې زړه چې مینتوب کوي

سړي چې د جهل امبار ونه وي
خوشې دی ادعا د سړیتوب کوي

چاته چې عادت د خوب ګولۍ سولې
پروت به وي تر مرګه پورې به خوب کوي

ګیندغوندي چې سړه ك د هوا څه سو
کله بې لغتې وړاندې توب کوي

ګیند پخپله پوره ته خیالات نه لري
واړې د لغتو بې لوړ توب کوي

ځواني ککړه تر خاورو لاندې سوې
زوړ ریشا قبر وته مشرتوب کوي

وې شرمولو

ډېر و شرمېدلو تر هر چا پورې . څو مره خجالت یو تر دنیا پورې

هر ځای ریشخندي د بلا سره یو . څه جواب به وایو تر بابا پورې

سترګي چي سي وچي بل څوك نه وینې . مړې سترګي ولاړې وي تر بیا پورې

څو نه د رواغان موهم وانه وړېدل . حق وار ه باطل سوه تر رښتیا پورې

ډېرې د وعدو خلاف ورڅو وسوې . نه ور رسېدلې تر وفا پورې

دا ژمنه یې هم د باور نه بولم . سل ځلي یې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تمیزه زمانه سوله . خاندې د رېښا خواره په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاري صداقت غواړي

یاري نه کیږي په زور محبت غواړي
هر قدم د میني غور، دقت غواړي
چي رضا د یار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چي ګرم سو هغه ولي جنت غواړي
رسیدل د عشق پړاو تسلیدل دي
خوب وخیال دئ چي په مفته وصلت غواړي
په آخر کي هغه پاته شرمنده سي
چي د یار د خوښي پرته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به راښکوه سي
غمازان چي مي د یاره فرقت غواړي
ریښا صاف اوسه په مینه محبت کي
یار په مینه کي تنها صداقت غواړي

مخ يې راولګاوه

زندګي راته زندان سو . دېوالونه زولانه سوه
اولادونه اتکړې دي . آزادي غلامانه سوه

څه شي وکم؟ چيري ولاړ سم؟. دپره دي وخپل منفور يم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه

په ما مخ دئ لګيدلی . څوک مي غوږ پر کږونه زدي
دوروستي عمر خواري دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه

څوک مي ولي په ده برو؟ . څوکلوي مي، غموي مي
چي پرسدي خان بللی . هغه واړه ديوانه سوه

ولي مينه، الفت ورک سو؟ . ولي هيڅ ترحم نسته؟
ولي عقل و لاړی پښبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه

اختيارات مو د خان ندي؟ . که دبل ده ول ته غښېزو؟
کمو سد دسره تللی . چي کاروته خصمانه سوه

بې چاره "ريشا" خوريږي . وروستي عمر پر تيريږي
دوږو په لاس کښېوتي . زړه د ګرومه پيقانه سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دئ ایثار نو

نور موغټ کړي غټه وویې لا نور
ځان موټیټ کړئ ټیټه وویې لا نور
څو مړي سپک سوي یو د بل په تله
آیا تر دغه سپکو ویې لا نور؟
پخپله سرو کړکي ده دي ورونه
په غم ګکړ، ګکړ وویې لا نور
بل ته خندا ځان ته ژړا راولي
خپل ژړېدلي ژړه وویې لا نور
خپل څوروچي بېګانه په خوښ سي
بل خوږولي، خوږ وویې لا نور
زموږ په غوښو اجنبیان ماړه سوه
هم مستو، هم مړه وویې لا نور
جوړي مونه کړې آبادۍ وځان ته
آبادۍ چیري نړه وویې لا نور
ریښا په خپل غم مصیبت کې ډوب دئ
ندئ انصاف چي زغوویې لا نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

کفن کښ

چې پوځه سي د ژوند کاږ سره پتلیس
بیا پکښې پاسي تر ځځي پوا بلیس
کله کله په امید سره زړه ښه کړم
تر نظر مې پټوخ وایسي تښیس
چې څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چې هر څه لري هغه بیا وي خسیس
هیڅ دروغې امید مکړه د هغونه
چې وراني یې وي لوستلي په تدریس
یم د ظلم په سکنجه کې ورغلی
د قوي لاسو په زور سره یم پریس
د امتاع د کم ځای و بولم یارانو
چې برلیک نه امریکا وي نه انګلیس
ریښتیا هسي کفن کښ کس ته حیران دی
چې یې وکیښ د شهید څخه کمیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو بې باور نسته
چاکه خپله وعده څو ځلي کړه ماته
د هغو قسم، وعده ختا ایستل دي
د رېشتیا د صداقت لار ځني پاته
لیري، لیري او ګوښه ځني تېر يېږه
له کاذب سړي مخ وګرزوه شاته
کاذبان هیڅ د وعدو پابنده نه دي
دروڼ خبره غوږ ځوي سباته
له دروغو اسلام هرڅوک منع کړي
خصوصاً د رواغان نه ښايي ملاته
د دروغو مزل لنډوي دا متل دی
په میدان کي ژر راوړي ورېشتیاته
بې حیاته د حیا امید و نکړې
مرګ بهتر وبې حیاته له حیاته
وي ساته په صداقت پاکیزګي کي
خدایه! حقه لار وروښیې رېښاته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سل د زرګریو د ګګر

د ماتول وار يې خوړلئ، پر کله د اتحاد دئ
ما غزه تيت زړې، زړې سوه، کاړې وار يې د استاد دئ
پښت له پښته بيا ترزويه، دئ افغان اولس نيکخويه
پر ميدان يې کلې لغړې، داد کم يزيد ايداد دئ
نه مؤمن غوندې زړه سوې کړي، نه انسان غوندې خپلوې کړي
زړه يې سخت لکه ډبره، داخاصيت يې د جلاد دئ
که پابنده د قران دئ، که يې خوی د مسلمان دئ
که خير په سود، زيان دئ، هلته پاک د دوی جهاد دئ
بڼ يې وکيښ د خوش ښنو، ريشه کش معاندينو
چې بناپر بنياد نه وي، تعمير خوشې يې بنياد دئ
پې يې اينبئ د توږل کړي، پښه ستون چپه کيدل کړي
تر هغو چې نرې کيږي، وفولاد لره خراد دئ
پر ډک خم چې د آساقي وي او ترڅوچې رنګئ باقي وي
نشئ به ملاقې وي، خمارې ته پرنه داد دئ
چې بګړی يې د اسلام وي، خو په نيت د دويادام وي
که هر څو ملا امام وي، هسې پټ لکه صياد دئ
د مغزو به څه ښادې وي، چې يې ژوند نامرادې وي
ښادې نه لروښامنو، د ريښا زړګی ناښاد دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس گردنی

بدنیتي دي، یو تربله بد بینۍ دي
تربګنۍ دي، خصومت دئ، دښمني دي
بې عدلي، بې انصافي د کمه راغله؟
د بې وسو پر حق چور دئ، شبخونۍ دي
اولادونه د کم دو، دي ړانه خوره
د مرغانو په شان وړکي پلرګنۍ دي
نیک اعمال ولې بدلیږي په بدیو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر د ښتو ګر زیدل کله تمدن دي
په ښاروکي پاته لږ خو کورنۍ دي
خلګو څه کوئ؟ پر که خواږهي یاست؟
پر دې لارې خوراډیري دیدنۍ دي
"ریشا" وګوره پرشاو خوانظر کړه
درته پاته چي لاڅو پس ګردنۍ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرگ

پرېږده چي مغازې دا سلحوسته
وبشر ته نوبتونه د مرگوسته

که مرمۍ له ماخطاسي پرورورمنبلي
په ضربه کي کله وخت د نښانوسته

استعمال داسلحو بايد جاري وي
په تعطيل کي يې ترل د فابريکوسته

انسانان چي يو د بله سره وژني
برخه نسته تنها گټه د پيسوسته

اوکه نه نو ورونه ولې دښمنان سي
په هرجنگ کي پټ لاسونه د پردوسته

که سلاح سي د نړۍ له مخې محوه
وبشر ته فراواني د نعمتوسته

دوی د دې دنيا لذات ځان له غواړي
وړيشا ته صرف نعمات د جنتوسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامېندي

ځمه خپل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنو سره
اوښکي سوې لاړې نه د غمجنو کاروانو سره
لاره ده اغزنه سړک وران پل نړېدلی دی
چاودي پښې رهي یم د خولې خلامواولاډوسره
څوری د لارختم سو نوکان خوړمه د لوږې څه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره
ورک مي سو تماتوبی نه ګنډ غالی نه دیوال ښکاري
ورځې تېر ومه د قبرواوکنډ والـــــو سره
و ایستل ګرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړی غوړه صدري یو وړه د جېبو سره
هیهات چي داثر رانده سترګې بیا د اوښکو وچي
هیهات چي په کښکي به وي ناویاني د مړو سره
ریښا دانسانو د خوښیو مزه تللی ده
شین پالیز پي لابن سود او ښانو په ګلو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ده پېره

ژبه خوله کې د ومره کله سوځنده ده
لکه ټګ چې مې پر زړه داور لمبه ده

غماز انو زه پر خوله یم پېژندلی
چې په ما پورې خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان یم د لرګی نه یم جوړ سوی
ولې کش زما پر سر د غماره ده؟

خو تبر لره د رختې لاستی ور کړی
د رېښو تخنه چې قطع یې تنه ده

د غمو مې یې خلګ تو له لړزېدله
پر راغلې نن د بېرې پرې لوزه ده

په غیرت یې د زمرې نوم وګټی
د بانبې پنجه یې ښخه پر کله ده

نن یې ولې د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروته یې خالې، وچه ډبره ده

څو عقلونه په سرو کې پیدا نسي
د هر چا څه ورکه لاره او کوڅه ده

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته ندی يو زره
بايد نسي پر خپل ځان باندي غره
د ميوې اميد له هغه ښاخه نسي
چي ياوچ وي، يا په بېخ کي وي اره
وچه دړخته بيرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه ښاخونه ګرسره
دچرسی زويه دګټي اميد مکړه
د هغو څه هم چي ناست وي پر پره
هغه باغ ته چي باغوان يې نه دړلودی
چغالان ورځي پر دړ او پر ښخره
دلېوه څخه غټ مزونه لا بير يېزي
چي له څنګه څني پورته کړي بره
زه ريشاء د هغه چاڅه ډير بير پيږم
اسلحه چي يې وشنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

ګرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چي د یار وڅنګ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کې یو کتاب خبري کړي
زړه کې یې ساتلي پټه مینه ده
کله چي په ناز سترګې راواړوي
پوه سمه چي نن لږ څه خوشبینه ده
شونډه چي یو ځل ترغاښو لاندي کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندي رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وړېښمینه ده
کله چي کوڅه په خپل لاس و اُوبي
هغه د ریښا، د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېږخانه ننوتلم

ما فضاء ته د ختو لاري څارلې
په نصیب مي گورستان یا زېږخانه سوه
چي هوس د پروازو راته پیدا سو
وزر وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه
نابوبره د صیاد په دام کي گیر سوم
بهانه راته د دام یوه دانه سوه
یا به مرگ اوس قبلوم، یا به یم غلی
اقرباء راځخه ولاړه بېگانه سوه
عقل هوښ راځخه تللی لیوني یو
دا په دي چي مشران مو دیوانه سوه
صدقه مي خزاني نسوې د خپلو
هستي واړه د پره دیو نذرانه سوه
آئینه غوندي رشتیا نسم ویلی
درواغان مي په دنیا کي افسانه سوه
د تعمیر په امېد ما وي لیڅي نغښتي
د ریشاء د پلاړ کوند غالی ویرانه سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې پرزو موټر

چې د رست عمر يې تېر کړی په مزو وي
پر بل چا يې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنگ د عياشۍ خوبونه کېږي
خوب يې نه وړي چې بستر يې داغزو وي

تېر واته دي که د کاږ هيله ترې وسي
چې لوی سوی په نعمت او په نازو وي
په غفلت کې ښکاري ښکاري ښکاروي
ځکه غلی ناست چولوته د خزو وي

ده بهتره چې چپ کښېني په مجلس کې
هر مجلس چې دک په غمو آوازو وي
چې د ژړندي پل يې څرخي پر سربا ندي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پورته، پورته غوږ ځېده د بل لرګي ته
داکاږ ونديا ديزيا د بېزو دي
هر موټر چې بې د ړپوړه وي، ولاړ دی
خصوصاً چې بيا بې تيلو، بې پرزو وي
ريشا صبر تحمل د ړته په پکار دی
که په ژوند کې درسره کمه آرزو وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژربه د نازه ولوېږي

لاس راځخه واخله ای ظالم بې دین غمازه
تېر به دې دوران سي ژربه ولوېږی د نازه

څون څو کلېدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغازه

ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دې بس دئ
نه یې تر آخره بهره مند له امتیازه

تاکه ځان پټ کړئ دئ د طلسم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چې څومره یې چمبازه

څه توری واخله د جانان بې اعتماده یې
ما لره دخپل جانان د وصل درګاه بازه

خوار ریشاد په عشق کې که څونه څو کلېدلی دئ
شکر دئ خاونده معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چي ترستر گومي د يار اوربل جل بل سو
اور د ميني مي د زړه په کور کي بل سو
تازه دمه وم د سوي زړه د سوخته
زړه مي وروسته بياله سوي څه په کوربل سو
د فراق بتي بيابان راته انګار دئ
مخامخ د اور لمبي راته کوتل سو
د حباب تر چتر لاندي مي اتزاغ دئ
د سکروټو په باران کي مي منزل سو
هيڅ نسخي مي د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پر ځاى ګولۍ راته اجل سو
ريښائ ستالا آينده ژوند ته اميد دئ
چي پر زړه دغشو وارى مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان ژړې یې وسوئ په لمبوکي
په کندړي کي پاته نه سو سپېروني
د بابا هستي يې وړکړه بېگانه ته
اوس د بل پر در ولاړ دئ ژړغوني
هيواد ټوله په لمبوکي سوځل کيږي
پاته نسود ادي پر سر پړوني
هيواد وال دي ترڅپر ولاندي سوي
پرلوزانه چوکه جنگ او سرشکوني
پرماشه باندي يې گوتي سره اېښي
وکوټي ته کړول د توپک نوني
چي د جنگ لمبې يو لږ څه آراميږي
د بل لاس په لاس کي وړکړي اوړلوني
چي جنگي جامه وجنگ لره په تن کړي
بدي اېسي ساده دله برگ پتلوني
ریشا، ناست په لنده بله زېرخانه کي
پرپښو دړد دئ لگېدلئ لکوني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ ته کړکنډي

شړمښان يوارپسه کړي اندي انډي
څني وځغلوي هريوخپلي ونډي
انسانان هم څني دي ليوه صفته
ځغلوي د وړور د ماله څڅه پلنډي

د حلال مالوپي نه وکړله څکه
د کي خيتي د حراموتڼدي.تنډي
چي د خولي او د زړه لاره يوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهي ملنډي

رقيب لس گرايه بدتر تر شړمښانو
عاشقان يې پسي واخستل سالنډي
ومزله ته رسيده هغوته گران وي
چي په مخ کي وړته پروتي وي کړکنډي

د ريشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
ربه ته کړي اوږدي لاري دي ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه يې کوه

نه ده نکټايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سړيتوب نه بولم
څو يې ګټيې و نه وينم د پت نخښه
چا که مظلومان تر لاس و نيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يې پوره کړې د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې ژوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حريت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سيل کړه ريشاء د جهالت نخښه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډیر بشاش مخونه سولـه پژمـــرده
ښادي ولاړه خلګ ډیر دي غمـزده
انساني خصلت د خلګو فراموش سو
ولې، جوړه يې کړې د ځانه درنـده ؟
مړیده یې د انسان په غوښو نسي
چاپید ا کړه دا د غوښو خورنـده؟
وړونه ولی یو تر بل ترلـه وتلي؟
رسوايي ده ، نګړي يو د بل پرده
اکثر خلګ چي مقصد ته نه رسيږي
اجنبي لاسونه سته پس پـرده
ويړه خوله د خندا نسته شنډي بوټي
غمجن حال دئ نه خوبني سته نه خنده
ریشاء ناست دئ وسې څخه نالش کړي
د سیالانو په مجلس کي شـرمنده

ټوله دی دئ

بېگانه ته يې ښندي خپل وړوريې مړ کړی
په عالم کي شرمنده سو ځان يې خــړ کړی
هست و نيست يې واړه وړکړه و پردو ته
د اولس تر مخ يې ځان لــڅ ولغړ کړی
له بهره يې اولاد ته څه را نــــه وړه
لا د لاسه يې اولاد ته ځــان منگوړ کړی
د بابا عزت يې و پــــــلوړه په جهل
ځان يې نورو ته په دې توگه گادړ کړی
د خوړ کی بنارسی جتي پر ســـر کـړه
ده وخوړ ته ور پــــر ســـر د غم گدړ کړی
د هيبته يې زمريان لا لرزېدلــه
نن يې ولي ځان بابښي لـړه کوکړ کړی؟
په پاکی کي يې قدم مخ ته وانه خيست
ترپخوا يې لا ميدان په غم ککـړ کړی
ټوله ته يې غره مسه په کردار دي
ريشائبنه سو چي اصلي ننر دي پړ کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پړپړوني باندي تاوان کړه
نني ته د سبا وعدې بيان کړه
چي سبا سوتياري د تيښتي نيسه
آماده و استعفا لره خپل ځان کړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دئ
بله پلا بيا په بل شکل ځان عيان کړه
تـه و دی په مطلب بنه سره پوهيږئ
بيچاره خلگ په ځان پوري حيران کړه

په خلوت کي تا ته هر عمل جائيز دئ
پر بهر خبر د خدایؑ، حديث، قران کړه
که په پټو مخفلوکي هرڅه لـښ سي
خود باندي سپين پټکی، کميس، تمبان کړه

دا دنن د بدکارانو دود، دستور دئ
چي د خلگو ترمخ سپين ځان مسلمان کړه
که رضا د خدایؑ مخلوق ځان لره غواړې
ريشاء ځان دي حقيقي عالي انسان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښوته لوېږي

که سیلۍ اوري که سوځم په لمبوکې
که خندا کړم د ژوندیو په قبروکې
واړه دې دي په ما هسې چاړې کاندي
تېروم ژوند زه د عشق په مرحلوکې
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
پېره نکړم که تېرېږمه په سپوکې
د فقیر او سپو خو تل سره پرته وي
په یوه ډوډۍ رالوېږي ژر په پښوکې
څو پېښ رومي خپل جانان ویلي نه دي
غماز اکله شرمېږمه په سروکې
زما د عشق مِس معلوم سوي دي ویاړته
رقیبان ژر حسابېږي په پردوکې
په رشتیني عشق چي زما ګل رخ خبر سو
ریښا ګرزه د ګلانو په باغچوکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه یې دکومک په نامه ونج
اوس د هري روپۍ سود اخلي څهارپنج
د سرونړو کتوریان یې په غلا یووړه
زوړ منګی یې ورته پرېښود پرګرونج
طلايي خښتي یې وړي په عوض کي
ورکوي وچه تمکه لکه اسپنج
د بابا غوښي یې وخوړې کارګانو
د زامنو په کله کي نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن شوئ
چي ساده مسایل ډیر ایسي بغرنج
د لستوني مار دئ ډیر په عذاب کړئ
سوه د هريوه ښه لکه نارنج
یو ټیکول، یوه لکړه ورته پاته
ځغلوي ژر اوسنۍ پخوانۍ ګنج
یوه ورځ به د حسابوکتاب راسي
چي یې وپیچي مغزی، پښې وآرنج
ریشا، هیښ ناست دئ په چرت کي ندپوهیږي
وړي له دغسي ناخوالوڅخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتې

چې پرچاپې د عتاب سترګې کړې غتې
هغه دم هغو په پښو کړلې چوتې
نه اسلام، نه شهامت دی، نه غیرت دی
چې د وروور په غوښو وهي سمتې
دا ښکار ندی چې پر لار لار دي لخ کړي
ښکار هغه چې په هوا ولي خرګتې
کاسه ډکه د حلال رزقه مزه کا
نه چې بل د رته ولاړ وي تالي ښتې
چې د وروور د سر په بیه لنګی غواړي
خدایه ! مه کړې راپر سر هسې خرتې
پر کاغذ باندې مې وکښې خوخبرې
هسې پروتې وې په زړه کې لکه ختې
دا بیتونه د ریشا که چتیات بولې
نادانانو اعتراف وکړه په متې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورستې هګۍ

لو ګيله د زوروروتخه کيږي
چي وي نکړ د کمزورو لاس نيوی
د تور زنو شمله ورو غيرت ندی
چي کوي د ورور پر حق باندي تيري
چي ملت بي ترخپل ځانه پوري هيروي
د هغو په برخه مه بوله بري
مجالس او فيصلي بي نتيجي وي
پکښي ګډ چي په خيرن زړه سوسري
چي ترڅرګي څوک ورستي هګۍ کي لاندي
اميد مه کوه چي وباسي چيچي
مسلمان که ترنامه زيره اوږده کړه
پرشَکُمن يم که يي لنډ وونيم ګزی
د خالي اوبو به څوک کوچي وانه خلي
د غرکي چي هرڅونه وي شرپي
ريشاء هغه وخت خپل ځان بختور بولي
که يي وکړ د تيريو مخ نيوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته ... که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لاره چې دي اخستې ده بندېږي ... فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه ترا بده لکه نه وي ... کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پر دې تموله غوږ ولې مستان ګرځي ... زمانه نن د سوټي او د رندۍ ده
که د عجز و خلوت ته شو د ننه ... خلوتګاه وهر فقیر ته د ښادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي ... ورته پېښه نا جوړي د سابندۍ ده
د ریشاء ژوند نه شاهي نه فقیري سوه ... ژندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرونولو

نه و رحم د یار کوڅې ته نه. ورحم ... توري جولي هلته تګ و د و کوي
سپي غماز مي لاره بنده کړې ده ... د رکي د جانان ولاړ عو، عو کوي
کله چې حضور ته رسېدلی سم ... لاړکي رقیبان را ته پېښر وکوي
یار مي د زړه کینت ته ورلوېدلی دی ... هلته مي د عشق د ونږو د رو کوي
کله چې د حق آواز تر خوله خېژي ... دوی لکه میناوي کمڅوکوي
ډېر، ډېر د رواغان مي اورېدلي دي ... پوه یم بیا پر نورو وعدو خوکوي

نسي رسېدای ریشاء تر یار پورې
څو چي جلادان د سرولو کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعلیم نه تربیه سته

تعلیم نسته ماشومان بې تربیه سوه — مکتب وران سو معلمان څني کنده سوه
تربیه د وړو کوچنګ دئ یا بنګڅل دي — مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته سوه
په کوڅو کې کچنیان واړه لوچګان دي — په ډېرو سره ولي د دیوانه سوه
جهالت ورځ تر دابله ورځ ډېرېږي — خوی خصلت یې د حیوان اُدبوده سوه
پلار یې وزي د روپو وتولېدو ته — اولا دونه یې کوڅې ته ور ایله سوه
انساني خوی یې بدل په حیوان توب سو — هم یې ناسته هم خبرې د شوده سوه
د ریشا د خولې چې هر اوف، آه، را وزي — پر کاغذ د فریادونو مجموعه سوه

دغه حال دئ

غوښې خوري د خلګو په جرئت سره — وینې یې چښي په ډېر لذت سره
نس یې ورځ تر بله ورځ پاړسوب کوي — خېټه به یې و موښلي د چت سره
ورځ راځي چې لږ ئې انفلاق وکي — څېرې به لړ شين سي په شدت سره
وې پلورل د پلار هډوکي و پلورل — راپې نیوئ جهل په عزت سره
مه کوئ د خدای وروی ته وګورئ — ګورئ تو له حال ته په دقت سره
دا د هوښیارانو کار زه نه بولم — ګده بې عقلي د حماقت سره
چا چې د بېوزلو حقوق لاندې کړه — ځئ به بندي غاړي د ذلت سره
چاکه مظلومان لوږې ته پورته کړه — دادئ ریشا ځوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولوېږي؟

تول خوند ونه تول، زموږ د زندګۍ سوه
موږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه

زمانې نن ورځ دي موږ چېچيان ايستلي
زما پخيال چي دا دنيا وړسته هګۍ سوه

ځلېد ونکي ځلا ورکه سوه تياره سوه
له محفله څخه پورته ماړدنګۍ سوه

ترانې د عشق به هرچا نږغولې
خولې ګبې سولې او ماته سارنګۍ سوه

هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي
چي له سره راشوه څخه لنګۍ سوه

افغانانو خپله توره بل ته ورکړه
افغانۍ توره روسۍ يا پرنګۍ سوه

څوک دي ولې په وينا وو نه پوهېږي
ريشاء ستا ژبه توړۍ سوه که ګونګۍ سوه

ژړې تلې

داڅه حال دئ چي ژړېږې کونډي رنډي
ديوې هنتې ناوياني سولې کونډي

د چاپښې لکه چخلې دي ړنګري
د چاپنډي، پنډکه، نوړې هم سوې پنډي

نااهلان په دغه حال پورې خنداکا
عاقلانو ورته وچيچلې شونډي

خلګ نه ګوري و بدي آيندې ته
وجواب ته يې نيولې خولې دي منډي

تول اولس پړ دی لمبله نه ځايېږي
پرکمنۍ لمبله نه سي لوېي غنډي

چي چپرې يې د خپل کامه پوهتولې
د هغو چپرې عالم ته سوې برنډي

د غفلت تلتک يې کش کړي پر سرباندي
ژړې تلې يې راووتې تر شنډي

ريشاء مه ورځه پردې ناحقه لاره
د ناحقې لارې و ځغله په منډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي بل ته اړ یو؟

تیل مونسته د څراغ او د اوجاغ　　بل ته اړ یو موږ په تیلو د څراغ
پلیسوز مو و خپل ځان ته پیدا نکړې　　لګولې مو دي بل ته څهل څراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو　　په هستي کي یو ښتمن زړګی داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځکي پرېوانه　　مګر نوړ يي له تولید څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که یوه ګوله پیدا سي　　د هوا څخه غوټي وهي پړي زاغ
خولې د بېي منډي د زړه حال ویلای نسو　　موږ د بل تر نظر یو لــکــه اُلاغ
ولي اړ یو په هستي کي د بل لاس ته؟　　راسئ و باسو د دې اړتیا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړې　　ریشا، وابه وړې پنځوس قسمه دړواغ

د غلو ملګري

نه جوړېږي څو اخلاص، صداقت نه وي　　نه خپل کیږي تر څو مینه، الفت نه وي
و هرچا ته خپل حقوق کله رسیږي　　چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چور د پاره تړي وي پر انستي　　په هغه ځای کي د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سره د غلو سره ملګري　　مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هر ځای راغله　　بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پر بې وسو، زوره وړ کوي ظلمونه　　د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ریشا، غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشر کي خیانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوئ خورین ځګریم
د وصال په امید ناست صبح و دیګریم

ما د مینې لار په وینو او پاشې کړه
اوس د ډیرې خونریزئ رونده په نظریم

د زړه وینې مې د خولې څخه فوران کړې
کږ مژګانو یې وهلی په خنجریم

سر و مال مې د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کې زه تیر تر مال و سریم

سپې رقیب دیار له دره فرارې کړم
د هغې ورځې ترا وسه دربدریم

چې په سینه ورځ کالې راڅخه کاږې
نو به ولې هسې غلو ته خوش باوریم

له دربار چې آشنا نا آشنا باسې
زه ریښا به ترهغو د بل پردریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې فائیدې مجلسونه

یو سړی وي د توپو په ویشتو ستړی
بل په څغاسته پر دښتو، بیابانو ستړی

چا شپه تیره کړه په چور پسې روان دی
د هغې خوا د ګوڼي په راوړو ستړی

چې لري بې همه د خواست لاس بل ته نیسي
سوناداړ پر زیار تو په نقلو ستړی

څوک جامونه بې پرې چینې تشیرزي
څوک کاګل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پارس مخ زېره خیشته کړي
بوټ پالیش والا په بوټ وموږو ستړی

شپه او ورځ یو ځای و بل ځای ولې مندي
هر هیڅ په بې فایدې مجلسو ستړی

دې ستړیا و وکې ظاهره منفعت سته
په باطن کې وي په ډوکو کمو ستړی

وریشانه هوسایي نده ورپاته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

نیکي غوښتنې

پناه را کړه د شیطان د وسوسو . حب مي وباسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را وو زم د نا اهلو د جلسو
انساني خوی ونه زما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مه کړه . چي په دام و کولي کاږي د نسو
چي تیر نه وزم د ناکسو په وینا وو . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
د ریښا د تسلیم لاس و تا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په ویښه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه — یو د بل په میدان کي سره سره سوه
د غرور څخه بیا پر مستي راغله — حقیقت په سترګونو یني پړانده سوه
چا دوی ته د نشي پېچکاري ور کړه — چي مستي يې د مورلي په زغېده سوه
لکه مز د بل دعوت ته حلالیږي — غاړې يې پرې مذبوحانه یې غورځېده سوه
په خوبي مواد لرلي یې ماغزه دي — په ویښتوب کي څملېدلي د بیده سوه
د ریښا لوزانه بزغ محفل زغن کړي — دا زغن آوازې سوره سرینده سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچاته ور زغ کړم؟

هديروکي موږ وچاته کړو ورنارې
ساکښ نسته چي د خلګو ناره واوري
موږ د خپلو پښتو فتولاړي ثارلـــي
شا وخوا سوي راته بندي تولاړي
چي رشتيا سي اوس به هيڅ چا باور نسته
د باور د لاري مله سوله بې لاري
ګرم وسرد حالات پر موږ باندي تيريږي
سيني سري ستر ګي چي وينم خونکاري
باوله مي را بلل د زغ علاج نــــه
اوس به خوږم پر ککري د ګوسو واري
خو راديږي د اميد وعدي بي راکړي
نن پر خپلو وعدو کړت سوله نا کاري
دريشا حيات ګري به ګړي مرګ دی
چي دزړه ټخنه يي خي د وينو داري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرکمه رهي يو؟

ومزله ته زه پرلوري د خطر ځم
پدي تګ کي په پښو نه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کي توره شپه ده مازيګر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره مي بنده
د مرګ لورته زخمي زړه سوئ ځګر ځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساربان دئ
اختيار نسته چي څنګ په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کي دوړي، هيسته لروبر ځم
بې آبي ده احتمال د چولي شته دئ
ترلمر خرکه ناخبره بې باور ځم
زما ريشاء څه د سفرلوري ورکسوئ
چي پر کمه خوا روان په کم سفر ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تو لیږي تر توله
نن به روان سي که پرون پاته سو

چا زرغوني درختي د بخه وکښي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر ځلورو ورځي
د بل یو لاس اویو پي ورون پاته سو

انسانیت د افغانانو ولاړ ځي
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته سو

انسانان ځي روان پرمخ دي رهي
تاجک، ازره، ازبک، پښتون پاته سو

د ریشا نوم او یا نښان به څه وي
که پر پره دي ځکه مسکون پاته سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس یو کئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره ګان | ترکمن، ازبک، بلوڅ، نورستانیان
هر تکم چې پدې خاوره کې هستیږي | بلل کیږي په یوه نوم د افغان
افغانان د دې هیواد میراث خواره دي | ځکه ټول د دې خاورې دي بچیان
اشغال ګر غواړي چې دوی سره جلا کړي | چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بیل کړي | پدې توګه یې کمزوری کاندي توان
بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي | د بشر د غوښو وږي شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي | د دښمن په د سیسو دې پوه کړي ځان
دیووالي اسلحه خورا کاري ده | په نفاق کې د بل ګټه ده خپل زیان
که بقاء غواړي ملي وحدت یې شرط دی | بې یووالي تدریجي مرګ ته روان
یا به حتماً یو ځای کیږي یا به ورک وي | د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریښتیا خبرې هر شنوا غږ اوري
د کڼو د پاره ندئ دا بیان

ذغالیان سوو

راته پېښې دئ هره ورځ نوئ سړدرد — د توره مخو سکروګاز کړم ګرم، سرد

لګوړنه سړدردي او سرچرخي ده — زړه مې ریږ دي د نارنج په رنګ، رنګ زرد

هوائي سوم تکهارئ مې په سر کښېي — ترغوږ ومې تکان باسي مرد نامرد

د کوټې یاړان مې واړه هوایان دي — وکومک ته پیدا نسو بل همدرد

آرام نلرم په سر کې مې برچې ځې — سرچرخیو کړم د ژوند څخه دلسړد

چې یې وو ینم تورمخي بدمې ایسي — زغالي کړم د تورمخو سکروګرد

زه د ژمي د سړه جنګه دار یږم — چې اخیستي سړه لوي وي فرد، فرد

د اسمت ژمئ به خاوند پخیر تېر کړي — د سکرو مخ به وي تور په عمل کرد

رنګ زرد دي به و ریشائ سرخروي وي

که یوځل یې د سکرو موسم کې طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چې ځان نکړي د یار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي رښتني

تر چولو چې د جانان ومخ ته ګوري
هغه خوشي نندارچیان دي بهرني

که د مرګ سکلی د یار پر زنګانه وي
دا وصلت دئ مګر هو، زکندني

که وصلت د یار یې پرې ښوډ فراري سو
په قانون د عشق یې خپل ځان کړئ خوني

چې کوڅه د یار په اوښکو اوپاشي کړي
لري هسي تروې اوښکي شیریني

مرام کاته او تبسم یې نوی ژوند دئ
سل کلن زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د یار ودرته ملنګان وي
چې پر د ښت ګوزري هغه دي لېوني

زما د عشق صفحه د یار په توصیف ډکه
له ښایسته د ریشاء اشناغني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

ماليده خوري، هم ډبري، جواري خوري
کلنگي چرگه و چرگ واړه جاري خوري
چغالان بيا د چرگانو قاتلان دي
ترمنا يې ډېر چتک پر هواري خوري
دلاښو په تلاښو کې بابنده ښکار کړي
طبيعت يې دئ چې هره مرداري خوري
اِشتها چې يې د حرص په ښورکې راغله
مرداري لا په خورا مزه داري خوري
د هرچا مطلب خوړک دئ په ژوندون کې
يو په زور بل يې په ډېره هوښياري خوري
څوک کوار، کرار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوراې تلواري خوري
ريښاء شکه د حرام خوړو ونکړي
حرام خور آخر پر سرواری کاري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکلکین راته ګوري

لا مړ نه دئ چې پر سرېې کېږي واړي
لا يې نه ويني چې ويني وهي داري
نامردان وي چې پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي يې وي سرې ستر ګي خونکاري
څنګه زړه دئ چې دوړور په مرګ ښادي کا
او ړاباسي پسله له مرګه يې انډاري
دا نن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چې يې ښځې، نر وهي دغم کوکاري
دا دکم چپاول ګرو چپاول دئ
چې په سپينه وړځ نيولي يې دي لاري
پر ميدان باندې يې مخ نه ليدل کيږي
تماشا کړي په کلکين کې ترهنداري
ريښا، داسي تګماري په سترګو ويني
انسانان وژني لا ځان ګڼي خداى پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل میرې

تجارت نن ورځ اکثره سود خوړې سوه
عقیدوکې پېښېنه داسي کمزورې سوه
که په هرقسم خوش مړي پیداکیږي
د ده نکړي تولېږده یې رنځورې سوه
بې پیسوځه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دې چي وړکه مو، وروړې سوه
کیسه بړندي د بل د جیب یې کاږي
که څوک څېر سي د غه هم کیسه بړې سوه
د روپو ګوني په شاوړي و داوړي یې
حمالي ده چي یې نوم سوداګري سوه
سرمایې د خپل هیواده تخته باسي
واولس ته پاته خود دربدري سوه
حساب ورک دی محاسب دی ناخبره
ګډوډي، بې حسابي ګلګل میري سوه
ریشاء خېل خان دي په لږ سره قانع کړه
ډېرول یې و بل چاته مزدوري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک خپل وپردی نه پيژني

زړه چې د توپک وسوځي بل وژني
نه لري تميز پره دي وخپل وژني

زړه کې چې يې بل داور لمبه سوله
څوچې زړه يخ نکي سل وشل وژني

کله سته تو پير پرې د انسان حيوان
خره وژني،غوايي،انسانان سل وژني

دک توپک سنگدل انسان چې واخلي
خلگ پر کشمير او پر کابل وژني

دوست ودښمن کله توپک پيژني
نه يې په پوښتنه ني توکل وژني

هر توپک ومرگ لره جوړ سوی دی
کله ډير عاقل کله پاگل وژني

ورک دي وي توپک د کتارو سره
څکه تش ليدل يې ريشا تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسه یو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سووچي دوی سوه گل هوسه

نو به خود دوس دا ړانو ناخیرې وي
پر موږ شمیری د ړوچه مال یوپه لسه

چمچې که څوک چیچي دا دېې عسل دی
ثات خو چانه دي اخستې له مگسه

سے
چې بې وسه د خپل وس په جال کښې با
خدایهٔ وباسي کلهې د دوی له نسه

په یوه آذان یوه مسجد کې لمونځ کړي
مگر بعضې یې ولاړ وي یې بې اودسه

یو څواخوږي زموږ د پاره پیدا انسو
په دې لویه کوړ نه کې یو بې کسه

ړیشا بند دی په قفس د بې وسې کې
فریاد و نه یې راوزي له قفسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر صراف کلپي نه چلیږي

کوږ بار کله تر منزله پورې رسیږي
تر هدفه پورې پر لارې چپه کیږي
که کوټه سکه دې ور کړه و صراف ته
کلپي کله پر صراف باندې چلیږي
د رښتیا د باغو درختې وي پر باره
د دروغو درختې وچې سي رژیږي
که د بله یې الغیچ کړه ځان ته کوټه
چې مصرف یې نکړې بل لره پاتیږي
چې پر لوټو باندې پوره ته پوخ دیوال سي
د بقاء امید ترې مه کوه نړیږي
د خولې لار او د زړه لار چې یو نه وي
اقرباء لا د هغو څخه بېلیږي
ته ډېر ښه وایې رښتیا کوږ دې ودان سه
خو تر تا ستا مخاطب ښه په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړېږي کړی، موړمړی، بیا به یاد نسي
غروړ پړدی، بیا به ایستاد نسي

غم یې پرکورتوره لیکه وکښله
دومري غم زده، سوچي به ښاد نسي

ډېرو نامردانو ډېر نامراده کړل
دانا مراده زړونه به د مراد نسي

یو وار چي سقوط سو اعتبار د چا
بیابه دوهم ځل د اعتماد نسي

یو ځل چي په مرګ په لحد ننوزي
هغو ته د ژوند دوا ایجاد نسي

اوس یې سالګرې د مرګي یاد لري
ژوندي بايد پس له دې پیاد نسي

سرې ټکره ریشا په رنګت وژاړه
شوغمخورپیدا د دې هیواد نسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطرې

راته پاته ډېري بدي خاطرې دي
په غوږو کي د وحشي حیوان نارې دي

په لیدو سره آواز د خولې نه وزي
ګنګوره یم چي داخنګه قوارې دي

د خبرو مجال ندئ راته پاته
یا د لاس او یا د سترګو اشارې دي

د غمجنو اوښکو سیل پرمخ بهیږي
د زړګي د وینو پوړته فوارې دي

د علاج دارو بې ندئ پیدا سوئ
طبیبان نه‌ر علاج، نه د چارې دي

ستا په داد خدائ رسیږي ریشا خواره
نور دي تولو کوښښونو بې وارې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافق

ځامخ چي درته ناست وي، جان، قربان به درته وايي
که دي سترګي سوي نهامي، بدګويي يي پس شا وي
هسي خلګ منافق وي، چي زړه، خوله يي يوه نه وه
ستا پر غم درسره ژاړي، پښلا کوي خنداوي
په دوستي يي باور نسته، وي دوستي يي په دروغو
ظاهر ځان بولي تېروني، دښمني يي بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس يي خطا مسه
باطني خوی و خصلت يي، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسي خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چي وينا، عمل يي دوه، يو د بل سره جلا وي
همېشه د صادقانو سره دوست و همنشين سه
د کاذب او دروغجن څخه دوري دي درېښا[1] وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت ښبنتنان طمع د چا نکړي
شهامت به په خشم و سودا نکړي
نه کوږ لاس ؤ کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقرعصا نکړي
بې همت وي چي د بله مفته غواړي
بې همته بیا هم وړکړه وړیا نکړي
خپله خوړي خپله ګټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږ د لاس دغلا نکړي
دا کس نه دی چه غیرت کي تر پښو لاندي
او پر خپلو لاسو، پښو اتکا نکړي
هسي ډیر مفت خواره سته په جامعه کښي
په دړواغو داخبره ریشا نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بَرگ کټل

چې پړلاړځي برګ کټل یې څـوړوي
په پړه دي اشاره خپل یې څـوړوي
برګ کټلو یې پر سړاوړونه بل کړه
مغز جوش وخوړ کوګل یې څـوړوي

برګ کټل که وي څوړځي ژغمل کیږي
په کلو کنداغ وهل یې څـوړوي
بیګانه وویې خپلوان دي بد راه کړي
چې ړشتیا سي ګواکي بل یې څوړوي

حق دیٔ چیري چې خپل ځان وړلہ تسلیم کړي
د سوتي په زوړ منل یې څوړوي
ولي برګ، برګ وړته ګوري، خو انسان دیٔ
له دي لاړي څه وتل یې څوړوي
د وجدان دادګاه که هرچیري پیدا سوه
ریشا هم وړځي چې تل یې څـوړوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنه انګور چغال وهي

څوک چې يې پر مېنځ همرېي پرنال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا څه وي
اما، هغه بنه انګور چغـــال وهي
څوک وای چې حق دي منم وي غواړه
څوک بيا مخامخ دي ســـرمال وهي
چا د امبري لاړ په چينو وړانده کسره
بل بيا کښنت ته مځکه په د وپال وهي
ماغوبنته تعمير دو منزله کړمه
سرای مياڼځ کې جاهل بڼا ديوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخوېي کوتوال وهـي
غلۍ سه ريشا فرياد وچاته کړې
تا خوهم پره دۍ هم اند يوال وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې نه پړ ورځې

پښې هغه کږدیو ته بیانه ورځې
زړه چې یې هابرګ کوټه کوټلۍ دۍ

لیرې په دوربین کې ورمعلومه سوه
توړې دې کږدۍ کلی وتلۍ دۍ

نه بلیږې اور په دې نغریو کې
دلته دوږخې اور لګېدلۍ دۍ

پاته، تشه، توره سوله دامینه
میږې، او ښان نسته تللۍ کلی دۍ

دلته پړلاښو باندې کاږګان ګرزې
شاوخوا تې یې اچولۍ دۍ

بیا به هغه دې مینې ته راسي
یو ځل چې کوټه ورغوږځېدلۍ دۍ

ځې د ښامار ایږخ ته اتراغ کوي
پلاږ د دې ښامار ریشا ځیچلی دۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آینده نتیجه

هر څوک مستي نن ورځ کولای سي
هر قسم دوړې په چا وهلای سي
تا نن دبې وسو واک اخیستی دی
تول په یوه وندر ترلای سي
تا د میادی لوی تور اوډلی دی
ته لا هوائي مرغان نیولای سي
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
لیري و نژدې هدف ویشتلای سي
لوی کراته بازې چالاکي لري
هر ځای خپل حریف راځملولای سي
حرص دي نه مړیږي چي هر څونه خوړې
هر څه په سرا بنتوب سره خوړلای سي
ته که آینده ته نظر واچوی
څنګه نتیجه ځني ایستلای سي
وبنیه ریښا چي دا ته څوک بنیې؟
ما ته دا بنیلي رابنوولای سې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیت المال موږ کان

کښېږدی ژر تلکي موږ کانـــوتـه
دا د بیت المال رشوت خورانوتــه
وې نیسئ ترڅټ عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګاني خـــائینانوته
ونغاړئ کمبله دفساد، رشوت
وغوړوئ فـرش وصادقانـو تــه
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوئ ســـر دې تاجرانوته
چاکه حقیقت په توپک وویشتي
ټینګه چکه ورکړئ جا هـــلانوته
هرڅوک چي خدمت په صداقت کوي
وسپارئ اختیار و خادمانـــوته
نن ورځ ریښا هر ملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نکړی ناپوهانوته

نه شرم نه حیا

مخ دې پرته کړه د هرچا میراث خوره
حرام خوره تا ته وایمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وا یه سته
چې د بل پېټی دې لاندې کړ په زوره
جنت نه جوړوې د ځان د پاره
نه بېرېږې د دوزخ له سخته اوره؟

په ژوندنې که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پس له مرګه روز د پوره
د سیسې دې زما د ځګلي باغ کړې جوړې
تاکړه لاندې زړه دې وایستم د کوره

ولې د ومرې بې غورې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟
درېشا دزړه دخروښه غلبلې دې
د فشار حمله بې واستوې ترګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library